

12. Любушин Н.Л. Анализ финансово-экономической деятельности предприятия : [учеб.-практ. пособ.] / Н.Л. Любушин [и др.]. – М. : Дело и Сервис, 2008. – 256 с.

13. Нагайчук В.В. Управління грошовими потоками підприємства / В.В. Нагайчук // Вісник соціально-економічних досліджень : зб. наук. праць. – Одеса : ОНЕУ, 2014. – № 1(52). – С. 245–249.

УДК 336.225:338

Найденко О.Є.

*кандидат економічних наук, доцент,
завідувач кафедри оподаткування*

*Харківського національного економічного університету
імені Семена Кузнеця*

Логошенко В.О.

студент

*Харківського національного економічного університету
імені Семена Кузнеця*

ВПЛИВ РЕГУЛЯТИВНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПОДАТКУ НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ НА СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ НАСЕЛЕННЯ

У статті досліджено проблеми податкового регулювання у рамках податку на доходи фізичних осіб при застосуванні податкової соціальної пільги та податкової знижки. Проаналізовано обмеження щодо застосування податкової соціальної пільги та податкової знижки. Здійснено SWOT-аналіз та побудовано матрицю для оцінки впливу регулятивного потенціалу податку на доходи фізичних осіб у досягненні цілей соціального захисту населення. Обґрунтовано та запропоновано порядок реалізації чотирьох стратегій розвитку регулятивного потенціалу податку на доходи фізичних осіб у забезпеченні реалізації цілей соціального захисту населення.

Ключові слова: податок на доходи фізичних осіб, регулятивний потенціал, податкова соціальна пільга, податкова знижка, SWOT-аналіз.

Найденко А.Е., Логошенко В.А. ВЛИЯНИЕ РЕГУЛЯТИВНОГО ПОТЕНЦИАЛА НАЛОГА НА ДОХОДЫ ФИЗИЧЕСКИХ ЛИЦ НА СОЦИАЛЬНУЮ ЗАЩИТУ НАСЕЛЕНИЯ

В статье исследованы проблемы налогового регулирования в рамках налога на доходы физических лиц при применении налоговой социальной льготы и налоговой скидки. Проанализированы ограничения по применению налоговой социальной льготы и налоговой скидки. Осуществлен SWOT-анализ и построена матрица для оценки влияния регулятивного потенциала налога на доходы физических лиц в достижении целей социальной защиты населения. Обоснован и предложен порядок реализации четырех стратегий развития регулятивного потенциала налога на доходы физических лиц в обеспечении реализации целей социальной защиты населения.

Ключевые слова: налог на доходы физических лиц, регулятивный потенциал, налоговая социальная льгота, налоговая скидка, SWOT-анализ.

Naydenko A.E., Logoshenko V.A. INFLUENCE REGULATORY CAPACITY TO TAXES ON INCOME INDIVIDUALS ON SOCIAL PROTECTION OF POPULATION

The problems of tax regulations in the framework of the tax on personal income tax in the application of social benefits and tax credits. Analyzed limitations on the application of social tax benefits and tax credits. SWOT-analysis carried out and construct a matrix for assessing the impact of the regulatory capacity of the tax on personal income in the achievement of social protection. Justified and proposed how the implementation of the four strategies for the development of the regulatory capacity of the tax on personal income to ensure realization of the objectives of social protection.

Keywords: tax on personal income, regulatory capacity, tax social benefits, tax relief, SWOT-analysis.

Постановка проблеми. Зміни, що відбуваються в українському податковому законодавстві, мають на меті спрощення ведення бізнесу, покращання відносин між платниками податків та органами фіскальної служби України і, як наслідок, збільшення надходжень до бюджету за рахунок добровільної сплати податкових зобов'язань та виконання платниками податків податкового обов'язку. Зміни у податковому законодавстві у тому числі стосуються оподаткування фізичних осіб.

З переходом у 2004 р. до пропорційного оподаткування доходів фізичних осіб держава планувала збільшити питому вагу податку на доходи фізичних осіб (ПДФО) у надходженнях Зведеного бюджету України, оскільки індивідуальний прибутковий податок в європейських країнах займає провідне місце серед надходжень до бюджетів цих країн (табл. 1). Але сьо-

годні податок на доходи фізичних осіб не набув ролі основного податку в Україні (значну питому вагу в доходах Зведеного бюджету України займає податок на додану вартість – близько 50%).

Як бачимо з даних табл. 1, Україна займає одне з останніх місць у рейтингу (нижче показники у Болгарії, Чехії, Хорватії, Кіпру, Литви, Польщі, Румунії, Словаччини). Усе це свідчить про перекидання податків в Україні на юридичних осіб.

При справлянні ПДФО застосовуються інструменти податкового регулювання, спрямовані як на стимулювання, так і на обмеження податкових пільг для забезпечення соціального захисту населення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням сутності податкового регулювання в оподаткуванні фізичних осіб займалися багато відомих вчених. Так, О.С. Вилкова [2] у своїй роботі при-

Таблиця 1
Питома вага податку на доходи фізичних осіб
у ВВП за 2010–2013 рр. [1]

Країна	2010 рік	2011 рік	2012 рік	2013 рік
Україна	4,7	4,6	4,8	4,9
Бельгія	12,4	12,6	12,7	13,2
Болгарія	3,0	2,9	3,0	2,9
Чехія	3,5	3,7	3,8	3,7
Данія	24,3	24,3	25,6	26,6
Німеччина	8,3	8,4	8,8	8,9
Естонія	5,4	5,2	5,3	5,5
Ірландія	7,5	9,1	9,7	9,9
Греція	4,4	4,8	6,9	6,0
Іспанія	7,4	7,6	7,7	7,6
Франція	7,6	7,8	8,5	9,0
Хорватія	3,5	3,5	3,7	3,9
Італія	11,7	11,5	11,8	11,9
Кіпр	4,1	4,2	4,0	2,9
Латвія	6,1	5,6	5,7	5,7
Литва	3,6	3,5	3,5	3,6
Люксембург	8,0	8,5	8,6	9,0
Угорщина	6,5	4,9	5,4	5,0
Мальта	6,1	6,3	6,7	6,9
Нідерланди	8,5	8,1	7,7	7,0
Австрія	9,8	9,8	10,1	10,2
Польща	4,5	4,5	4,6	4,5
Португалія	5,6	6,1	5,9	7,8
Румунія	3,3	3,3	3,5	3,4
Словенія	5,7	5,7	5,8	5,3
Словаччина	2,3	2,5	2,6	2,9
Фінляндія	12,6	12,8	13,0	12,9
Швеція	15,5	15,0	15,2	14,8
Великобританія	9,9	9,6	9,3	9,3
Ісландія	12,5	13,2	13,4	13,9
Норвегія	9,9	9,7	9,7	9,9

ділила пильну увагу аналізу податкових знижок і пільг, ставок прибуткового податку на доходи фізичних осіб у різних країнах.

О.Д. Данилова [3] з метою максимального використання фіскальних та регулюючих можливостей податку на доходи фізичних осіб пропонує розробити малоступінчасту прогресивну шкалу оподаткування доходів громадян із гнучкою системою податкових відрахувань.

О.М. Десятнюк [4] зауважує, що вирішення проблем побудови системи прибуткового оподаткування громадян має відбуватися шляхом поєднання загальнодержавних інтересів з інтересами суб'єктів господарювання, що виражається у рівноцінному забезпеченні таких критеріїв оптимізації податкової системи, як фіскальна достатність, економічна ефективність та соціальна справедливість.

Ю. Іванов [5–8] вважає, що у чинному законодавстві про оподаткування фізичних осіб існує безліч стимулюючих і стримуючих факторів, що впливають на процеси оподаткування доходів фізичних осіб. Головними недоліками існуючої системи оподаткування фізичних осіб є недотримання принципу соціальної справедливості та відсутність прогресивного оподаткування.

А. Крисоватий [9–10] зазначає, що сума податкової соціальної пільги при оподаткуванні доходів фізичних осіб не повинна бути менше законодавчо встановленого прожиткового мінімуму.

На думку К. Швабія [11], прогресивності податку на доходи фізичних осіб можна досягти не лише за рахунок зміни ставок чи введення нових, більш високих, а через зняття обмеження на податкову соціальну пільгу для всіх категорій громадян незалежно від обсягу їхнього доходу чи особливого соціального статусу (інваліди, студенти, чорнобильці та ін.).

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Але у працях цих учених недостатньо повно розглянуто питання, пов'язані з визначенням переваг та недоліків регулятивного потенціалу ПДФО, а також визначення загроз з боку зовнішнього середовища, що обмежують регулятивний потенціал цього податку у вирішенні завдань соціального захисту населення.

Мета статті полягає в обґрунтуванні переваг та недоліків регулятивного потенціалу ПДФО, а також визначенні загроз із боку зовнішнього середовища, що обмежують регулятивний потенціал ПДФО при забезпеченні соціального захисту населення.

Виклад основного матеріалу дослідження. Регулятивний потенціал ПДФО передбачає застосування різноманітних пільг для стимулювання соціального захисту населення (насамперед малозабезпеченого та соціально вразливого).

У рамках податку на доходи фізичних осіб передбачено застосування таких податкових пільг, як податкова соціальна пільга (ПСП) та податкова знижка (ПЗ).

Податкова соціальна пільга застосовується до доходу, нарахованого на користь платника податку протягом звітного податкового місяця як заробітна плата (інші прирівняні до неї відповідно до законодавства виплати, компенсації та винагороди), якщо його розмір не перевищує суми, що дорівнює розміру місячного прожиткового мінімуму, діючого для працездатної особи на 01 січня звітного податкового року, помноженого на 1,4 та округленого до найближчих 10 грн. [15]. У 2016 р. цей показник становить 1 930 грн.

ПСП установлюється у розмірах 100, 150 та 200% від прожиткового мінімуму для працездатної особи (але на перехідний період, який постійно подовжується, пільга встановлюється у половинному розмірі від передбаченої). Зауважимо, що вже майже 10 років не набуває чинності норма щодо застосування податкової соціальної пільги у повному обсязі, що є проявом дискримінації фізичних осіб – платників податку на доходи фізичних осіб.

Також відмітимо, що перелік пільгових категорій викликає деякі запитання. Так, пільгою 200% можуть скористатися особи, пов'язані з участю у Другій світовій війні. По-перше, цим особам уже більше 80 років (і, напевно, одиниці з них ще працюють). По-друге, особи, які захищали Батьківщину, на думку авторів, мають звільнятися від сплати податку на доходи фізичних осіб (тим більш таких осіб із кожним роком стає все менше).

ПСП не може застосовуватися до: доходів платника податку інших, ніж заробітна плата; заробітної плати, яку платник податку протягом звітного податкового місяця отримує одночасно з доходами у вигляді стипендії, грошового чи майнового (речового) забезпечення учнів, студентів, аспірантів, ординаторів, ад'юнктів, військовослужбовців, що виплачуються з бюджету; доходу самозайнятої особи від провадження підприємницької діяльності, а також іншої незалежної професійної діяльності.

Якщо стосовно підприємців обмеження не викликає сумнівів, то чому обмежують у праві на податкову соціальну пільгу студентів, не зовсім зрозуміло.

Податкова знижка для фізичних осіб, які не є суб'єктами господарювання – це документально підтверджена сума (вартість) витрат платника податку-резидента у зв'язку з придбанням товарів (робіт, послуг) у резидентів – фізичних або юридичних осіб протягом звітного року, на яку дозволяється зменшення його загального річного оподатковуваного доходу, одержаного за наслідками такого звітного року у вигляді заробітної плати [12].

При цьому необхідно враховувати існуючі у законодавстві обмеження прав на нарахування ПЗ [12].

Слід зазначити, що в українському податковому законодавстві відсутній чіткий перелік документів, якими платник податків має підтверджувати право на податкову знижку окремо за кожним видом понесених витрат [13].

При справлянні ПДФО можна виділити переваги та недоліки існуючих інструментів податкового регулювання, які впливають на соціальний захист населення (табл. 2).

Для того щоб зрозуміти, наскільки регулятивний потенціал ПДФО впливає на рівень соціального захисту населення, слід провести відповідну оцінку. Авторами в якості метода дослідження пропонується застосувати SWOT-аналіз.

Для проведення дослідження визначимо сильні та слабкі сторони регулятивного потенціалу ПДФО. Крім того, необхідно визначити можливості та загрози при реалізації податкової політики в Україні (аналог можливостей та загроз зовнішнього середовища підприємства).

Характерною рисою SWOT-аналізу є зіставлення сильних і слабких сторін із можливостями і загрозами та представлення їх у вигляді матриці (рис. 1). Найбільший вплив на регулятивний потенціал ПДФО соціального захисту населення здійснюють: прогресивний порядок оподаткування доходів населення; рівень ставок податку на доходи фізичних осіб; система інструментів податкової підтримки соціально вразливих та незахищених верств населення; система інструментів ПДФО стимулюючого спрямування.

Своєю чергою, найменш впливовими факторами виявилися: простота (складність) ведення податкового обліку з податку на доходи фізичних осіб; простота (складність) процедури справляння податку на доходи фізичних осіб податковими органами (податковий контроль).

Розподіл факторів ефективності податкового регулювання соціального захисту населення дозволило сформулювати матрицю SWOT для оцінки потенціалу податку на доходи фізичних осіб у досягненні цілей соціального захисту населення.

Зіставлення сильних і слабких сторін регулятивного потенціалу ПДФО з можливостями і загрозами механізму реалізації податкової політики дозволило сформулювати чотири стратегії поліпшення регулятивного потенціалу ПДФО у досягненні цілей соціального захисту (рис. 2).

Стратегія 1 – формування міцної фінансової бази за рахунок надходжень ПДФО до бюджету.

Стратегія 2 – поліпшення «діалогу» між платниками податку та органами влади, покращання

Таблиця 2

Переваги та недоліки інструментів податкового регулювання у рамках ПДФО, які впливають на соціальний захист населення [7, с. 231–232]

Переваги	Недоліки
1. Виникнення права на включення до складу ПЗ суми витрат платника податку на сплату видатків на будівництво (придбання) доступного житла, у тому числі на погашення пільгового іпотечного житлового кредиту, наданого на такі цілі, та відсотків за ним	1. Застосування ПСП не у повному обсязі (50%, 75% та 100%)
2. Зменшення кількості дітей (з трьох до двох) для особи, яка може претендувати на ПСП	2. Обмеження прав студентів бюджетної форми навчання щодо застосування ПСП
3. Залежність суми ПСП для вдів та вдівців від кількості дітей	3. Податкова знижка на освіту не стосується витрат фізичних осіб на навчання в аспірантурі та докторантурі
4. Віднесення до категорії осіб, які мають право на ПСП у розмірі 75% осіб, які є учасником бойових дій на території інших країн у період після Другої світової війни	4. Відсутність чіткого переліку документів, які підтверджують право на ПЗ за кожним окремим видом витрат
5. Включення до категорії осіб, які мають право на ПСП у розмірі 100%, інвалідів I та II груп із числа учасників бойових дій на території інших країн у період після Другої світової війни	5. Не звільнення від оподаткування осіб, які є учасниками бойових дій під час Другої світової війни

	Можливості складові механізму реалізації податкової політики держави, які надають додаткові можливості у реалізації цілей соціального захисту населення за допомогою інструментів ПДФО	Загрози складові механізму реалізації податкової політики держави, які можуть ускладнити реалізацію цілей соціального захисту населення в межах оподаткування доходів населення
Сильні сторони властивості регулятивного потенціалу ПДФО забезпечують його переваги перед іншими засобами державного регулювання соціального захисту населення	Поле СіМ (заходи)	Поле СіЗ (заходи)
Слабкі сторони внутрішні властивості регулятивного потенціалу ПДФО, що обумовлюють послаблення його регулятивного потенціалу у реалізації цілей соціального захисту населення	Поле СлМ (заходи)	Поле СлЗ (заходи)

Рис. 1. Матриця SWOT (загальна характеристика) [14]

	Можливості 1. Зрозуміле податкове законодавство у частині справляння ПДФО. 2. Стабільна податкова база ПДФО. 3. Сформована система державних пріоритетів у забезпеченні соціального захисту населення. 4. Вагома роль інструментів податкового регулювання у системі засобів державного регулювання соціальних процесів	Загрози 1. Недієва система контролю використання податкових пільг. 2. Високий рівень тіньової економіки. 3. Недосконалий порядок розподілу коштів, акумульованих за рахунок ПДФО, між бюджетами. 4. Непрозорість процедури використання коштів, акумульованих у бюджеті. 5. Неефективна система контролю використання коштів на різні цілі соціальної політики
Сильні сторони 1. Чітко визначений об'єкт оподаткування ПДФО, який забезпечує необхідну суму податкових надходжень. 2. Значна кількість платників ПДФО, що забезпечує реалізацію фіскальної функції цього податку. 3. Проста й зрозуміла система податкового обліку з ПДФО. 4. Проста процедура справляння ПДФО податковими органами	Стратегія 1 Формування міцної фінансової бази за рахунок надходжень ПДФО до бюджету	Стратегія 2 Поліпшення «діалогу» між платниками податку та органами влади, покращання податкової дисципліни, посилення відповідальності органів влади
Слабкі сторони 1. Малопрогресивний порядок оподаткування доходів населення. 2. Недостатньо обґрунтований рівень ставок ПДФО. 3. Обмежена ефективність системи інструментів податкової підтримки соціально вразливих та незахищених верств населення. 4. Недостатньо потужна система інструментів ПДФО стимулюючого спрямування	Стратегія 3 Поліпшення регулятивного потенціалу ПДФО у частині посилення прогресії в оподаткуванні доходів громадян та корегування порядку застосування податкової соціальної пільги та податкової знижки	Стратегія 4 Збереження чинного порядку застосування податкових ставок та обмежене застосування податкових пільг

Рис. 2. Матриця SWOT для оцінки потенціалу податку на доходи фізичних осіб у досягненні цілей соціального захисту населення

податкової дисципліни, посилення відповідальності органів влади.

Стратегія 3 – поліпшення регулюючого потенціалу ПДФО у частині посилення прогресії в оподаткуванні доходів громадян та корегування порядку застосування податкової соціальної пільги та податкової знижки.

Стратегія 4 – збереження чинного порядку застосування податкових ставок та обмежене застосування податкових пільг.

Практичне втілення даних стратегій повинно відбуватися поступово та в основному послідовно (рис. 3).

Висновки. Таким чином, використання SWOT-аналізу дозволило наочно представити наслідки симбіозу регулятивного потенціалу ПДФО у вирішенні завдань соціального захисту населення та механізму реалізації податкової політики.

За результатами аналізу встановлено сильні й слабкі сторони регулятивного потенціалу ПДФО та можливості й загрози з боку механізму реалізації податкової політики; обґрунтовано чотири стратегії розвитку регулятивного потенціалу ПДФО у забезпеченні реалізації цілей соціального захисту населення та запропоновано порядок реалізації цих стратегій.

Результати дослідження дозволяють посилити регулятивний потенціал ПДФО у забезпеченні цілей соціального захисту населення за рахунок сильних

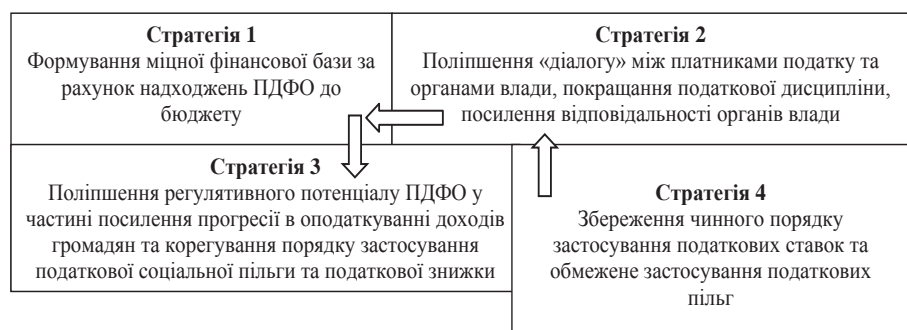

Рис. 3. Порядок реалізації стратегій поліпшення регулятивного потенціалу ПДФО у досягненні цілей соціального захисту

сторін механізму цього податку, знизити загрози зовнішнього середовища та ефективно використовувати можливості посилення регулюючого впливу інструментів ПДФО.

У подальших дослідженнях увагу буде приділено моделюванню ставок податку на доходи фізичних осіб.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Taxation trends in the European Union-2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/3217494/7092073/KS-DU-15-001-EN-N.pdf/68116dc2-75bc-4f25-b8a3-ae863ff8dec5>.
2. Вилкова Е.С., Тарасевич А.Л. Концептуальные основы реформирования налога на доходы физических лиц в России : [монография] / Е.С. Вилкова, А.Л. Тарасевич. – СПб. : СПбГУЭФ, 2010. – 212 с.
3. Данилов А.Д., Данилов И.А. Налогообложение физических

- лиц и его влияние на конкурентоспособность / А.Д. Данилов, И.А. Данилов // Налогообложение: проблемы науки и практики : [монография]. – Х. : ИНЖЭК. – 2008. – С. 234–250.
4. Десятнюк О.М. Інновації податку на доходи фізичних осіб у контексті норм Податкового кодексу України / О.М. Десятнюк // Актуальні проблеми розвитку економіки регіону : науковий збірник ; за ред. І.Г. Ткачук. – Івано-Франківськ : ПНУ ім. Василя Стефаника, 2012. – Вип. 8. – Т. 2. – С. 3–9.
5. Иванов Ю.Б. Налогообложение доходов физических лиц: проблемы реформирования регулирующих механизмов социального характера / Ю.Б. Иванов // Налогообложение: проблемы науки и практики : [монография]. – Х. : ИНЖЭК, 2006. – С. 172.
6. Иванов Ю.Б. Инструментарий налогового регулирования социального развития / Ю.Б. Иванов [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Bi/2010_1/68-74.pdf.
7. Податкове регулювання соціального розвитку: світовий досвід та тенденції в Україні : [монографія] / Ю.Б. Иванов, О.М. Тищенко, О.В. Грачов [та ін.] ; за заг. ред. Ю.Б. Иванова. – Х. : ФОП Александрова К.М. ; ИНЖЕК, 2012. – 496 с.
8. Иванов Ю.Б. Стимулы и ограничения в налогообложении доходов физических лиц / Ю.Б. Иванов, А.Е. Найденко // Налоги и финансовое право. – 2010. – № 4. – С. 301–306.
9. Крысоватый А.И. Моделирование векторов реформирования налоговой политики / А.И. Крысоватый // Налогообложение: проблемы науки и практики : [монография]. – Х. : ИНЖЕК, 2006. – С. 101–110.
10. Крысоватый А.И. Теоретико-организационные доминанты та практика реалізації податкової політики в Україні : [монографія] / А.И. Крысоватый. – Тернопіль : Карт-бланш, 2005. – 371 с.
11. Швабій К.І. Оподаткування доходів населення: проблеми науки та практики : [монографія] / К.І. Швабій. – Ірпінь : НУ ДПС України, 2009. – 208 с.
12. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
13. Логошенко В.О. Податкова знижка як інструмент соціального захисту населення у рамках податку на доходи фізичних осіб / В.О. Логошенко // Молодіжний економічний вісник ХНЕУ ім. С. Кузнеця. – 2015. – № 3. – С. 45–47.
14. SWOT-аналіз – основа формування маркетингових стратегій : [навч. посіб.] / За ред. Л.В. Балабанової ; 2-ге вид., випр. і доп. – К. : Знання, 2005. – 301 с.

УДК 339.743:727

Онуфрічук К.І.*аспірант відділу грошово-кредитних відносин
Інституту економіки та прогнозування
Національної академії наук України*

ТРАНСФОРМАЦІЯ ВАЛЮТНОГО РЕГУЛЮВАННЯ У ПРОЦЕСІ СТВОРЕННЯ ВАЛЮТНИХ РЕГІОНАЛЬНИХ ОБ'ЄДНАНЬ

Статтю присвячено розгляду особливостей розвитку валютної інтеграції у різних регіонах світу. Досліджено основні причини, недоліки та перспективи проведення валютної інтеграції у валютних регіональних об'єднаннях, які досягнули різних стадій економічної інтеграції. Проаналізовано особливості трансформації валютного регулювання в процесі створення зазначених об'єднань. Сфокусовано увагу на лібералізації валютного регулювання як важливого етапу його трансформації.

Ключові слова: трансформація валютного регулювання, валютна інтеграція, лібералізація валютного регулювання, валютні регіональні об'єднання.

Онуфрічук Е.И. ТРАНСФОРМАЦИЯ ВАЛЮТНОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ В ПРОЦЕССЕ ОБРАЗОВАНИЯ ВАЛЮТНЫХ РЕГИОНАЛЬНЫХ ОБЪЕДИНЕНИЙ

Статья посвящена рассмотрению особенностей развития валютной интеграции в разных регионах мира. Исследованы основные причины, недостатки и перспективы проведения валютной интеграции в валютных региональных объединениях, которые достигли разных стадий экономической интеграции. Проанализированы особенности трансформации валютного регулирования в процессе создания указанных объединений. Сфокусировано внимание на либерализации валютного регулирования как важного этапа его трансформации.

Ключевые слова: трансформация валютного регулирования, валютная интеграция, либерализация валютного регулирования, валютные региональные объединения.

Onufrichuk K.I. CURRENCY REGULATION TRANSFORMATION IN THE PROCESS OF THE CREATION OF THE CURRENCY REGIONAL UNIONS

The paper is devoted to the features of currency integration development in the different regions of the world. The paper examined the major reasons, disadvantages and prospects of currency integration conducting in the currency regional unions with different stages of economic integration. The features of currency regulation transformation during creation of these unions are analyzed. Has been emphasized that currency regulation liberalization is one of the important stages of the currency unions creation.

Keywords: currency regulation transformation, currency integration, currency regulation liberalization, currency regional unions.

Постановка проблеми. Сьогодні зростаючий рівень глобалізації та конкуренції між країнами породжує тенденцію до створення регіональних інтеграційних об'єднань зі своєю власною валютою. Доцільність валютної інтеграції може бути зумовлена як успішним економічним розвитком країн, що інтегруються, так і нерівномірністю світового економічного розвитку і розподілу фінансових ресурсів, дефіцитом національних платіжних балансів і нестачею власних

ресурсів для здійснення інвестицій, інтеграцією банківського і страхового бізнесу, а також необхідністю виконання й обслуговування боргових зобов'язань за внутрішніми і зовнішніми запозиченнями.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Перспектива та нерівномірність розвитку економічної інтеграції загалом та валютної зокрема привертають увагу широкого загалу вітчизняних та зарубіжних науковців: Манделла Р., Флемінга Дж.,